

Briuselis, 2014 10 29
COM(2014) 673 final

2014/0312 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Kroatijai leidžiama pagal Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnį taikyti atleidimą nuo mokesčių gazoliui, naudojamam eksploatuojant humanitarinio išminavimo įrangą

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Energetikos produktų ir elektros energijos apmokestinimas Sąjungoje reglamentuojamas Tarybos direktyva 2003/96/EB ⁽¹⁾ (toliau – Energijos mokesčių direktyva arba Direktyva).

Pagal Direktyvos 19 straipsnio 1 dalį ir kitas nuostatas, visų pirma išdėstytas 5, 15 ir 17 straipsniuose, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei dėl konkrečios politikos sumetimų toliau atleisti nuo mokesčių ar juos sumažinti.

Šio pasiūlymo tikslas – leisti Kroatijai taikyti atleidimą nuo mokesčių gazoliui, naudojamam eksploatuojant specializuotą įrangą humanitarinio išminavimo veikloje. Šio atleidimo nuo mokesčių tikslas – sumažinti juridinių asmenų, registruotų vykdyti išminavimo veiklą, išlaidas ir taip paspartinti šią veiklą ir prisidėti prie humanitarinio išminavimo politikos įgyvendinimo Kroatijoje.

Sumažinus mokesčių bus pagreitinta išminavimo veikla, kuri yra vykdoma pagal Tarptautinę konvenciją dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo (Otavos sutartis, 1998 m.), 2008 m. Osle pasirašytą Tarptautinę konvenciją dėl kasetinių šaudmenų, kuria draudžiama naudoti, perduoti, sandėliuoti ir aštuonerių metų laikotarpiu sunaikinti sandėliuojamų kasetinių šaudmenų atsargas, ir 2005 m. Kroatijos Respublikos humanitarinio išminavimo aktą.

Priemonės, kurią taikys Kroatija, tikslas yra paskatinti greitesnį įtariamų minų laukų išminavimą, žemės ūkio paskirties žemės ir miškų išvalymą, kad jie vėl taptų tinkami ekonominei veiklai. Be to, tikimasi, kad priemonė iškart teigiamai paveiks žmonių gyvenimą ir sveikatą minomis ir nesprogusiais sprogmenimis užterštose vietovėse.

Jei ši priemonė nebus taikoma, ekonominės veiklos vykdytojai, naudojantys išminavimo įrangą, kuriems suteikta teisė atlikti išminavimo operacijas Kroatijos teritorijoje, turės mokėti 2 860 HRK (apytiksliai 375,54 EUR)⁽²⁾ nacionalinį akcizą už variklių kurui naudojamą gazolį; šis akcizas taikomas gazoliui, kai jis naudojamas kaip variklių kuras, taip pat stacionariuose varikliuose, sunkiasvorėse mašinose ir transporto priemonėse, skirtose naudoti ne valstybiniuose keliuose (Energijos mokesčių direktyvos 8 straipsnio 2 dalies b, c ir d punktai). Jei ekonominės veiklos vykdytojai būtų ribotą laikotarpį atleidžiami nuo mokesčių, jie galėtų sumažinti savo išminavimo veiklos sąnaudas ir padidinti pelną tam tikrą laikotarpį, o tai juos paskatintų aktyviau vykdyti veiklą priemonės taikymo laikotarpiu. Tai paspartins išminavimo procesą.

Prašymas ir jo bendrosios aplinkybės

2014 m. balandžio 8 d. rašte Kroatijos valdžios institucijos paprašė leidimo sprendimo, kuriuo pagal Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnį Kroatijai būtų leista netaikyti mokesčių gazoliui, naudojamam eksploatuojant humanitarinio išminavimo įrangą. 2014 m. liepos 15 d. Kroatijos valdžios institucijos pateikė papildomos informacijos ir paaiškinimus.

Kroatijos valdžios institucijos ketina taikyti atleidimą nuo mokesčių gazoliui, naudojamam eksploatuojant humanitarinio išminavimo įrangą. Priemonė bus įgyvendinama taikant sumokėtų akcizų grąžinimo sistemą, siekiant paspartinti likusių minomis užterštų vietovių

⁽¹⁾ 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičianti Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą (OL L 283, 2003 10 31, p. 51).

⁽²⁾ Visi skaičiavimai pagrįsti 2013 m. spalio 1 d. valiutos kursu, t. y. 7,6153 HRK už 1 EUR. Plg. OL C 286, 2013 10 2.

išminavimą. Įranga, kuriai bus naudojamas akcizais neapmokestinamas gazolis, bus klasifikuojama pagal savo paskirtį, darbo prietaisus ir įrangos veikimo būdą.

Remiantis Kroatijos valdžios institucijų pateikta 2014 m. sausio 1 d. informacija, visos Kroatijoje įtariamai užminuotos vietovės ir tik nesprogusiais sprogmenimis užterštos vietovės sudarė 613,6 km². Kroatijos skaičiavimais, dėl nepanaudoto gamybos potencialo minomis užterštosiose miškų vietovėse kasmet prarandama maždaug 30 mln. EUR. 55 % minomis užterštos žemės ūkio paskirties vietovių sudaro ariamoji žemė, o likusią dalį – pievos ir ganyklos. Apskaičiuota, kad 900 000 žmonių (beveik 20 % gyventojų) vis dar gyvena arti įtariamai užminuotų vietovių. 1991–2013 m. laikotarpiu minomis užterštosiose vietovėse įvyko 1 353 su minomis susiję incidentai ir nelaimingi įvykiai, kuriuose nukentėjo 1 976 žmonės, o 510 – žuvo.

Kroatija paprašė leidimo taikyti atleidimą nuo mokesčių šešerių metų laikotarpį – tai yra ilgiausias Direktyvos 19 straipsnio 2 dalyje nurodytas laikotarpis.

Taikymo sritis

Paramos gavėjai bus juridiniai asmenys, kuriems bus išduotas Kroatijos kovos su minomis centro leidimas, ir kurie bus registruoti vykdyti humanitarinį išminavimą pagal Humanitarinio išminavimo aktą ⁽³⁾, Humanitarinio išminavimo elgesio taisykles ⁽⁴⁾, ir Techninių reikalavimų, siekiant nustatyti humanitariniame išminavime naudojamos įrangos atitiktį reikalavimams, taisykles ⁽⁵⁾. Paramos gavėjai išminuos ir išvalys žemę, naudodami išminavimo įrangą, ir sudarys sąlygas sprogmenų specialistams neutralizuoti nesprogusius minas. Patvirtinta įranga bus apibūdinta pagal savo tipą, paskirtį ir kuro sąnaudas, kurios savo ruožtu priklausys nuo išvalymo gylio, įrangos greičio, išvalymo tankio ir įrangos poveikio vėžėms suspaustame vietos dirvožemyje. Priemonė bus teikiama sugrąžinant sumokėtą akcizą pagal pateiktas už tokį naudojimą apmokėtas sąskaitas faktūras. Įrašuose bus nurodyti pirkėjo duomenys, įrangos serijos numeriai, įrangos eksploatavimo valandų skaičius, nupirkto gazolio kiekis ir pirkimo data.

Remiantis Kroatijos valdžios institucijų perduotais duomenimis, Kroatijoje registruoti 36 juridiniai asmenys, humanitarinio išminavimo veiksmuose naudojantys 47 įrenginius. Tačiau tai nereiškia, kad priemonė gali būti taikoma tik šiems patvirtintiems ekonominės veiklos vykdytojams; ji bus taikoma kiekvienam ateityje naujai patvirtintam ekonominės veiklos vykdytojui ir šiuo tikslu galimai naudoti išminavimo įrangai. Kroatijos kovos su minomis centras patvirtina ir registruoja visą naują minų šalinimo įrangą, ketinamą naudoti vykdant humanitarinį išminavimą.

Remiantis Kroatijos valdžios institucijomis, priemonės suteikiamas pranašumas atskiram gavėjui priklausys nuo išminavimo įranga išminuojamos vietovės dydžio ir nuo viso išminuojant tokią vietovę eksploatuotos įrangos sunaudoto gazolio kiekio. Kroatija apskaičiavo, kad naudos, gautos sumažinus mokesčius, suma, apskaičiuota remiantis visų 2013 m. vykdant išminavimą dalyvavusių ekonominės veiklos vykdytojų vidutiniškai sunaudoto kuro kiekiu, yra apie 2 907 038 HRK (apytiksliai 381 736,50 EUR), o tai reiškia, kad vidutiniškai vienas įrenginys sunaudoja kuro už 61 859,15 EUR, arba 8 123,01 EUR, per metus. Kroatijos valdžios institucijos numato, kad per šešerius metus, kai bus taikoma priemonė, metinės biudžeto išlaidos, remiantis numatomu vidutiniu sunaudojimu, išaugs ir sudarys: 2 965 179 HRK (apytiksliai 389 371,23 EUR) 2015 m., 3 024 482 HRK (apytiksliai 397 158,66 EUR) 2016 m., 3 084 971 HRK (apytiksliai 405 101,83 EUR) 2017 m., 3 146 671

⁽³⁾ Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys NN Nr. 153/2005, 63/2007 ir 152/2008.

⁽⁴⁾ Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys NN Nr. 53/2007, 111/2007 ir 141/2011.

⁽⁵⁾ Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys NN Nr. 53/2007, 39/2011 ir 57/2013.

HRK (apytiksliai 413 203,87 EUR) 2018 m., 3 209 604 HRK (apytiksliai 421 467,94 EUR) 2019 m., 3 273 796 HRK (apytiksliai 429 897,30 EUR) 2020 m., o bendra suma bus: 18 704 706 HRK (apytiksliai 2 456 200,83 EUR).

Priemonės taikymas

Kompetentingi Kroatijos kovos su minomis centro (toliau – HCR) prižiūrės ir registruos, kaip yra eksploatuojama įranga. Atskiri įrašai bus vedami kiekvienam projektui (vietovei). Kiekvienam įrenginiui bus naudojama speciali forma, kurioje kiekvieną dieną bus registruojama eksploatavimo trukmė, rezultatai ir kuro sąnaudos.

Pasibaigus projektui, išminavimo veiklos vykdytojas pateiks konkrečioje vietovėje naudotos įrangos akcizo grąžinimo formą ir kiekvieno įrenginio žurnalą. Formos turės būti patvirtintos išminavimo vietos vadovo ir patikrintos HCR pareigūno, atsakingo už projekto stebėseną, kuris patikrinimo vietoje tikslu visuomet bus išminavimo vietoje.

Laikydamosi bendro įsipareigojimo stebėti akcizų teisės aktų įgyvendinimą, Finansų ministerijos mokesčių administracija, remdamasi informacija apie išminavimo vietą, sistemingai tikrins išminavimo įrangos kuro sunaudojimą, taip pat atliks kitas stebėsenos pareigas. Atleidimas nuo mokesčių bus įgyvendinamas sugrąžinant sumokėtą akcizą.

Kroatijos valdžios institucijų argumentai dėl priemonės poveikio vidaus rinkai

Priemone nebus teikiamas pranašumas atskiroms įmonėms, nes ji bus taikoma visoms vykdant humanitarinį išminavimą dalyvaujančioms įmonėms, taigi, ekonominis pranašumas nebus suteikiamas jokiai dalyvaujančiai įmonei. Be to, Kroatija mano, kad priemonė, atsižvelgiant į jos specifinį pobūdį ir į tai, kad ji taikoma tik Kroatijos Respublikos minomis užterštose vietovėse, poveikio ES vidaus prekybai neturės.

Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos

2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičianti Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą, visų pirma 8 straipsnio 1 dalis, 8 straipsnio 2 dalies c ir d punktai.

Priemonės vertinimas pagal Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnį

Konkrečios politikos sumetimai

Direktyvos 19 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje nustatyta:

„Be ankstesniuose straipsniuose išdėstytų nuostatų, ypač 5, 15 ir 17 straipsniuose, Taryba, Komisijai pasiūlius, bet kuriai valstybei narei gali vieningai leisti toliau atleisti nuo mokesčių ar juos sumažinti remiantis konkrečios politikos sumetimais“.

Taikydamos aptariamą atleidimą nuo mokesčių Kroatijos valdžios institucijos siekia pagreitinti likusių minomis užterštų vietovių įvairiuose Kroatijos regionuose išminavimą. Jei nebūtų taikoma ši priemonė, humanitariniam išminavimui taikomai įrangai naudojamas gazolis būtų apmokestinamas 2 860 HRK (apie 375,54 EUR) už 1 000 l. Pažymėtina, kad Kroatija taiko tokią pat apmokestinimo normą gazoliui, naudojamam kaip variklių kuras ir naudojamam Direktyvos 2003/96/EB 8 straipsnio 2 dalies c ir d punktuose nurodytais tikslais. Taip pat atleidimo nuo mokesčių taikymas ribotą laikotarpį paskatintų humanitarinio išminavimo veiklos vykdytojus užbaigti darbą iki priemonės taikymo šešerių metų laikotarpio pabaigos ir taip prisidėti prie nurodyto politinio tikslo – paspartinti likusių minomis užterštų vietovių išminavimą. Išskyrus numatytą priemonę, Kroatijoje nėra jokių kitų subsidijų, kurios būtų taikomos humanitarinio išminavimo minomis užterštose vietovėse veiklos vykdytojams.

Kroatija pažymėjo, kad priemonės taikymas iškart turėtų poveikį žmonių gyvybei ir sveikatai minomis ir nesprogusiais sprogmėmis užterštose vietovėse. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija pažymi, kad remiantis Kroatijos valdžios institucijų pateikta informacija, 1991–2013 m. laikotarpiu Kroatijoje minomis susižeidė 1 976 žmonių, iš kurių 510 mirė. Ji taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad dėl prarastos galimybės dirbti minomis užterštą žemės ūkio paskirties žemę netenkamos pajamos galėtų siekti 50 mln. EUR.

Galima daryti išvadą, kad siekis netaikyti mokesčių gazoliui, naudojamam eksploatuojant įrangą humanitarinio išminavimo įvairiuose Kroatijos regionuose tikslais, yra pagrįstas konkrečios politikos, visų pirma, socialinės, saugos, sveikatos apsaugos ir regioninės politikos, sumetimais.

Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais

Prašoma priemonė daugiausiai susijusi su ES sveikatos regionine ir aplinkos politika, nes ši priemonė iš dalies padės greičiau sumažinti Kroatijos Respublikos minomis užterštų vietovių, keliančių grėsmę žmonių, naminių ir laukinių gyvūnų gyvybei ir sveikatai, skaičių. Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad remiantis apskaičiavimais, 900 000 žmonių Kroatijoje vis dar gyvena arti įtariamai užminuotų vietovių, keliančių pavojų jų sveikatai ir saugumui.

Komisija pažymi, kad priemonė taikoma tik gazoliui, naudojamam patvirtintoje specialiosios paskirties įrangoje, kuri yra sukurta ir pagaminta konkrečiai užminuotoms vietovėms valyti ir kuri bus naudojama tik Kroatijos Respublikos minomis užterštose vietovėse. Taip pat reikėtų paminėti, kad šios įrangos negalima naudoti jokios rūšies transportavimui viešaisiais keliais vykdyti.

Taigi, gali būti daroma išvada, kad priemonė atitinka Sąjungos sveikatos, aplinkos, energetikos ir transporto politikos nuostatas.

Be to, atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, atrodo, kad priemonė yra priimtina tinkamo vidaus rinkos veikimo ir būtinybės užtikrinti sąžiningą konkurenciją požiūriu. Visų pirma, taip yra dėl to, kad ją taikant nebus suteikiamas pranašumas tam tikroms įmonėms, nes priemonė bus taikoma visoms Kroatijos įmonėms, dalyvaujančioms vykdant humanitarinį išminavimą. Atitinkamai todėl, kad priemonė yra specifinio pobūdžio, ir todėl, kad ji taikoma tik Kroatijos Respublikos minomis užterštose vietovėse, ji neturės poveikio ES vidaus prekybai.

Priemonės taikymo laikotarpis

Komisija siūlo, kad būtų nustatytas maksimalus, t. y. šešerių metų, Direktyva 2003/96/EB leidžiamas taikymo laikotarpis. Šis laikotarpis yra tinkamas, kad Kroatijos valdžios institucijos galėtų surinkti informaciją, leidžiančią įvertinti priemonės taikymo rezultatus, o priemonę naudojantys ekonominės veiklos vykdytojai bus tikri, kad jie galės užbaigti užterštų vietovių išminavimo procesą ir tam turės pakankamai laiko.

Valstybės pagalbos taisyklės

Kroatijos valdžios institucijos numato taikyti atleidimą nuo mokesčių gazoliui, naudojamam eksploatuojant humanitarinio išminavimo įrangą, grąžindama visą akcizą. Priemonė yra valstybės pagalba ir apie ją turėtų būti pranešta Komisijai pagal Sutarties dėl ES veikimo (SESV) 108 straipsnio 3 dalį.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Šis pasiūlymas pagrįstas Kroatijos pateiktu prašymu ir skirtas tik šiai valstybei narei.

Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

Poveikio vertinimas

Šis pasiūlymas yra susijęs su leidimo suteikimu vienai valstybei narei jos pačios prašymu.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Subsidiarumo principas

Pati netiesioginio apmokestinimo sritis, kuriai taikomas Sutarties dėl ES veikimo 113 straipsnis, nepriklauso išimtinai Europos Sąjungos kompetencijai, kaip apibrėžta SESV 3 straipsnyje.

Tačiau šios srities valstybių narių kompetencija griežtai nustatyta ir ribojama galiojančiais ES teisės aktais. Pagal Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnį tik Taryba, remdamasi minėta nuostata, gali leisti valstybei narei toliau atleisti nuo mokesčių arba juos sumažinti. Pačios valstybės narės be Tarybos to padaryti negali.

Todėl pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

Proporcingumo principas

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą. Mokesčių lengvata neviršijama to, kas būtina minėtam tikslui pasiekti (žr. pirmiau nurodytus su vidaus rinka ir sąžininga konkurencija susijusius argumentus).

Pasirinkta priemonė

Siūloma (-os) priemonė (-ės): Tarybos sprendimas.

Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnyje numatyta tik šio tipo priemonė.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Priemonė nesukuria finansinės ar administracinės naštos Sąjungai. Pasiūlymas neturi poveikio Sąjungos biudžetui.

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Kroatijai leidžiama pagal Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnį taikyti atleidimą nuo mokesčių gazoliui, naudojamam eksploatuojant humanitarinio išminavimo įrangą

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyvą 2003/96/EB, pakeičiančią Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą ⁽¹⁾, ypač į jos 19 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2014 m. balandžio 8 d. rašte Kroatijos valdžios institucijos paprašė priimti sprendimą, kuriuo pagal Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnį Kroatijai būtų leista taikyti atleidimą nuo mokesčių gazoliui, naudojamam eksploatuojant humanitarinio išminavimo įrangą;
- (2) ketindama taikyti atleidimą nuo mokesčių, Kroatija siekia pagreitinti likusių minomis užterštų vietovių įvairiuose regionuose išminavimą. Taigi, priemonė iškart turės teigiamą poveikį žmonių gyvenimui ir sveikatai šiuose regionuose;
- (3) priemonė taikoma tik patvirtintai specialiosios paskirties įrangai, kuri buvo sukurta ir pagaminta konkrečiai užminuotoms vietovėms valyti;
- (4) priemonę galima taikyti tik minomis užterštose vietovėse Kroatijos teritorijoje;
- (5) priemonė taikoma visiems humanitarinio išminavimo Kroatijoje veiklos vykdytojams; pranašumas nesuteikiamas jokiame konkrečiame šioje veikloje dalyvaujančiam ekonominės veiklos vykdytojui;
- (6) atitinkamai priemonė yra priimtina tinkamo vidaus rinkos veikimo ir būtinybės užtikrinti sąžiningą konkurenciją požiūriu ir atitinka Europos Sąjungos sveikatos, aplinkos, energetikos ir transporto politikos nuostatas;
- (7) Direktyvos 2003/96/EB 19 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad kiekvieno leidimo, suteikto pagal šį straipsnį, galiojimo laikotarpis turi būti griežtai apribotas. Kad susiję ekonominės veiklos vykdytojai galėtų būti tikri, jog jie galės užbaigti užterštų vietovių išminavimo procesą ir turės tam pakankamai laiko, leidimas suteikiamas šešerių metų laikotarpiui;
- (8) šis sprendimas neturi poveikio Sąjungos taisyklių, susijusių su valstybės pagalba, taikymui,

⁽¹⁾ OL L 283, 2003 10 31, p. 51

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Kroatijai leidžiama taikyti atleidimą nuo mokesčių gazoliui, naudojamam specializuota įranga vykdant humanitarinį išminavimą jos teritorijoje. Priemonė taikoma tik patvirtintai specialiosios paskirties įrangai, kuri buvo sukurta ir pagaminta konkrečiai užminuotoms teritorijoms valyti.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja pranešimo apie jį dieną. Jis nustoja galioti po šešerių metų.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Kroatijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*